

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.1.2006
COM(2006) 19 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Θεματικό πρόγραμμα: «Μη κρατικοί φορείς και τοπικές αρχές αρμόδιες για την
ανάπτυξη»**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Πλαίσιο	3
2.1.	Ανάλυση του αντικειμένου	3
2.2.	Καθιερωμένο πλαίσιο πολιτικής.....	5
2.3.	Προηγούμενη εμπειρία/διδάγματα.....	6
2.4.	Σκεπτικό το οποίο υπαγόρευσε την παρούσα θεματική προσέγγιση.....	6
3.	Το θεματικό πρόγραμμα	8
3.1.	Πεδίο	8
3.1.1.	Επιλέξιμοι φορείς.....	8
3.1.2.	Επιλέξιμοι τύποι παρεμβάσεων	8
3.1.3.	Γεωγραφική κάλυψη	9
3.2.	Αρχές προγραμματισμού.....	9
3.3.	Στόχοι.....	10
3.4.	Προτεραιότητες.....	11
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – Σύνοψη προηγούμενης εμπειρίας.....	12

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Θεματικό πρόγραμμα: «Μη κρατικοί φορείς και τοπικές αρχές αρμόδιες για την ανάπτυξη»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για τον εξορθολογισμό και την απλούστευση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις εξωτερικές δραστηριότητες της Κοινότητας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε μια νέα δέσμη έξι μέσων στο πλαίσιο των δημοσιονομικών προοπτικών από το 2007 ως το 2013. Τα τρία μέσα (ανθρωπιστική βοήθεια, σταθερότητα και μακροοικονομική βοήθεια) είναι οριζόντιου χαρακτήρα, ώστε να ανταποκρίνονται σε ιδιαίτερες ανάγκες και περιστάσεις. Τρία μέσα (προενταξιακή βοήθεια, στήριξη της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ΕΜΓΕΣ) και το μέσο συνεργασίας για την ανάπτυξη και οικονομικής συνεργασίας (ΜΣΑΟΣ), έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την υλοποίηση ειδικών πολιτικών και καλύπτουν συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Στο μέλλον, τα μέσα αυτά θα αποτελούν τη νομική βάση για τις κοινοτικές δαπάνες προς στήριξη των προγραμμάτων εξωτερικής συνεργασίας, καθώς και των κατάλληλων θεματικών προγραμμάτων και θα αντικαταστήσουν τους ισχύοντες θεματικούς κανονισμούς.

Σύμφωνα με τις προτάσεις αυτές, τα θεματικά προγράμματα παρέχουν σημαντική προστιθέμενη αξία και συμπληρώνουν τα γεωγραφικά προγράμματα, τα οποία εξακολουθούν να συνιστούν το κατεξοχήν πλαίσιο της κοινοτικής συνεργασίας με τρίτες χώρες¹.

Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να αρχίσει διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις προτεραιότητες κάθε θεματικού προγράμματος, με βάση επίσημες ανακοινώσεις προς τα δύο θεσμικά όργανα. Το αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτής θα αποτελέσει τον πολιτικό προσανατολισμό για τα μετέπειτα στάδια του προγραμματισμού, κυρίως για τα έγγραφα θεματικής στρατηγικής που θα εκπονηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις των προαναφερθέντων μέσων.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε διεξοδική δημόσια διαβούλευση για να εξασφαλίσει τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερόμενων μερών για τον καθορισμό των κύριων χαρακτηριστικών του προγράμματος. Το πρόγραμμα βασίζεται στο αποτέλεσμα των εν λόγω διαβουλεύσεων (βλ. στο δικτυακό τόπο «Eurora» της ΓΔ Ανάπτυξη που περιέχει την πλήρη αναφορά αυτής της δημόσιας διαβούλευσης).

---

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις «Εξωτερικές δράσεις μέσω θεματικών προγραμμάτων στο πλαίσιο των μελλοντικών δημοσιονομικών προοπτικών 2007-2013», COM(2005) 324, 3.8.2005.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Ανάλυση του αντικειμένου

Η ενσυνείδητη αποδοχή και η συμμετοχή αποτελούν καίριες αρχές της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ όπως αναφέρεται στο έγγραφο: «Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την Ανάπτυξη»². Για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των αρχών, η Επιτροπή πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση και στην προώθηση του διαλόγου μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων όσον αφορά αναπτυξιακές προτεραιότητες και στρατηγικές στις χώρες εταίρους.

Στο παρόν πλαίσιο είναι σημαντική η ενίσχυση των εγχώριων διαδικασιών ανάπτυξης της ικανότητας σε όλες τις διαστάσεις και σε διαφορετικά επίπεδα. Οι κυβερνήσεις εταίροι επιδεικνύουν ολοένα μεγαλύτερη προσήλωση στην προώθηση συμμετοχικών προσεγγίσεων. Προωθούν ολοένα και περισσότερο τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών τόσο στην προετοιμασία όσο και στην εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών και διευκολύνουν την πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, είτε η κατάσταση της χώρας είτε η στάση της κυβέρνησης καθιστούν τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών μόνον μερική, πολύ περιορισμένη, ή, σε ακραίες περιπτώσεις, αδύνατη.

Το παρόν πρόγραμμα πρόκειται να διαδεχθεί τα δυο τρέχοντα προγράμματα για τη συγχρηματοδότηση των ΜΚΟ και για την αποκεντρωμένη συνεργασία. Υιοθετεί δε μια προσέγγιση με «γνώμονα τους φορείς» και όχι τους «τομείς». Στηρίζει το «δικαίωμα» των ενδιαφερόμενων μερών να αναλαμβάνουν «πρωτοβουλίες» παρέχοντάς τους χρηματοδοτικούς πόρους για «ίδιες πρωτοβουλίες» σε περιπτώσεις στις οποίες τα γεωγραφικά προγράμματα δεν συνιστούν κατάλληλο μέσο χρηματοδότησης. Συμπληρώνει τη στήριξη που παρέχουν άλλα «τομεακά» θεματικά προγράμματα στους ίδιους φορείς, ιδίως το πρόγραμμα για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η παρούσα ανακοίνωση περιέχει πολιτικούς προσανατολισμούς για ένα θεματικό πρόγραμμα με γνώμονα τους φορείς, εφικτό ως προς τη διαχείρισή του, επικουρικό γεωγραφικών προγραμμάτων και συμπληρωματικό των λοιπών θεματικών προγραμμάτων. Οι προσανατολισμοί αυτοί κάνουν διαχωρισμό μεταξύ των φορέων με βάση την αντίστοιχη προστιθέμενη αξία τους όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος και τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τους περιορισμούς του κάθε φορέα, (όπως είναι για παράδειγμα οι ικανότητες, το δυναμικό, οι ειδικοί τομείς ενδιαφέροντος, οι χρηματοδοτικοί πόροι) για την εξεύρεση του καλύτερου τρόπου ένταξής τους στην αναπτυξιακή πολιτική της ΕΚ. Σύμφωνα με την προσέγγιση που είναι προσανατολισμένη στους φορείς, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αναγνωρίζονται ως φορείς καίριας σημασίας για την παροχή βοήθειας και ως σημαντικοί παίκτες που συνδέονται με τη διαδικασία χάραξης πολιτικής. Συνεπώς, το παρόν πρόγραμμα θα επιτρέψει στην κοινωνία των πολιτών να ασκεί το δικαίωμα πρωτοβουλίας που διαθέτει, να αναπτύσσει καινοτόμες προσεγγίσεις και να εμφυσήσει μια ιδιαίτερη δυναμική στη διαδικασία.

Η προστιθέμενη αξία των μη κρατικών φορέων συνίσταται στην ανεξαρτησία τους από το κράτος, στην εγγύτητά τους σε δεδομένες κοινωνικές ομάδες και στην κατανόηση

---

² Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έγγραφο αριθ. 14820/05, 22 Νοεμβρίου 2005.

αυτών των ομάδων, καθώς και στην ικανότητά τους να εκφράζουν τα ειδικά συμφέροντα των εν λόγω ομάδων, στη γνώση και στην εμπειρία που προσφέρουν καθώς και στην ικανότητα γεφύρωσης ενός σημαντικού «κενού» μεταξύ των στρατηγικών στόχων και της υλοποίησής τους.

Όσον αφορά τους μη κρατικούς φορείς, μπορούμε να επισημάνουμε την ειδική συμβολή από οργανώσεις διαφορετικού τύπου. Οι ΜΚΟ μεταφέρουν τις απόψεις των πολιτών και της βάσης σε συζητήσεις για τη χάραξη πολιτικής και συμβάλλουν αποτελεσματικά σε δραστηριότητες ανάπτυξης. Οι οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων οφείλουν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην προαγωγή του κοινωνικού διαλόγου προωθώντας έτσι την αξιοπρεπή εργασία για όλους και την ισότιμη ανάπτυξη. Τα ανεξάρτητα πολιτικά ιδρύματα μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση των δημοκρατικών αρχών και στην ανάπτυξη συνδέσμων μεταξύ πολιτών και πολιτικών εκπροσώπων. Τα πανεπιστήμια μπορούν να ενισχύσουν τόσο τις ικανότητες ανάλυσης και έρευνας της κοινωνίας των πολιτών όσο και τη δημιουργία δικτύων Βορρά-Νότου, Νότου-Νότου.

Στο πλαίσιο γεωγραφικών προγραμμάτων πρέπει να παρέχεται στήριξη στις τοπικές αρχές, κατά προτίμηση μέσω διαδικασιών αποκέντρωσης. Ωστόσο, οι τοπικές αρχές είναι εγγύτερα στους πολίτες σε σχέση με άλλους δημόσιους θεσμούς και μπορούν να διευκολύνουν την άμεση συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία καθώς και την αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτών και του κράτους και να δημιουργούν δεσμούς μεταξύ των πολιτών της ΕΕ και των χωρών εταίρων.

Τα κύρια στοιχεία της παρούσας πρότασης μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Όλες οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι τοπικές αρχές από την ΕΕ και τις χώρες εταίρους είναι, κατ'αρχήν, επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του παρόντος θεματικού προγράμματος.
- Το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτήσεων θα χορηγηθεί για τη στήριξη επί τόπου παρεμβάσεων σε αναπτυσσόμενες χώρες. Ωστόσο, το πρόγραμμα θα λάβει δεόντως υπόψη και παρεμβάσεις που προωθούν την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση σε θέματα ανάπτυξης. Δραστηριότητες που διευκολύνουν το συντονισμό μεταξύ δικτύων των ενδιαφερόμενων μερών θα είναι επίσης επιλέξιμες για χρηματοδότηση.
- Τα διαφορετικά είδη παρεμβάσεων θα εφαρμοστούν σε αναπτυσσόμενες χώρες που καλύπτονται από το ΜΣΑΟΣ και σε όλες τις χώρες που καλύπτονται από το ΕΜΓΕΣ.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα προσχωρούντα κράτη είναι επιλέξιμα για παρεμβάσεις όσον αφορά την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση σε θέματα ανάπτυξης καθώς και για το συντονισμό μεταξύ δικτύων των ενδιαφερόμενων μερών στην ΕΕ.
- Οι ειδικές προτεραιότητες για ανάληψη δράσης καθώς και περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το ειδικό πεδίο εφαρμογής του προγράμματος θα περιληφθούν σε έγγραφο πολυετούς προγραμματισμού (έγγραφο θεματικής στρατηγικής).

2.2. Καθιερωμένο πλαίσιο πολιτικής

Η συμμετοχή μη κρατικών φορέων και τοπικών αρχών στην αναπτυξιακή διαδικασία, μεταξύ άλλων μέσω του διαλόγου και της χρηματοδοτικής στήριξης, αποτελεί σαφώς καθιερωμένη αρχή της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΚ, έκδηλη σε πολλά έγγραφα

πολιτικής της Επιτροπής και στα συμπεράσματα, στις αποφάσεις και στις γνώμες άλλων θεσμικών οργάνων της ΕΕ³.

«Η Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη»

«Η ΕΕ υποστηρίζει την ευρεία συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην ανάπτυξη των χωρών και προτρέπει όλους τους κοινωνικούς συντελεστές να συμπράξουν. Η κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οργανώσεις των εργοδοτών και ο ιδιωτικός τομέας, οι ΜΚΟ και άλλοι μη κρατικοί φορείς των χωρών εταίρων, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην προώθηση της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ θα εντείνει την υποστήριξή της για την οικοδόμηση ικανοτήτων των μη κρατικών φορέων, προκειμένου να ακούγονται περισσότερο κατά την αναπτυξιακή διαδικασία και να προχωρήσει ο πολιτικός, οικονομικός και κοινωνικός διάλογος. Θα αναγνωριστεί επίσης ο σημαντικός ρόλος της ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών· για τον σκοπό αυτόν θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην εκπαίδευση σε θέματα ανάπτυξης και στην ευαισθητοποίηση των πολιτών της ΕΕ.»

Η προσέγγιση αυτή επαναλαμβάνεται και σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας. Η διάσταση της «εταιρικής σχέσης» στη συνεργασία ΑΚΕ-ΕΚ έχει διευκολύνει την ανάδειξη, τη σταδιακή εδραίωση και την τυποποίηση των συμμετοχικών προσεγγίσεων στην ανάπτυξη. Η συμμετοχή αναφέρεται ρητά στις αρχές της συνεργασίας ΑΚΕ-ΕΕ και περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών. Η πρόσφατη αναθεώρηση της συμφωνίας Κοτονού πρόσφερε την ευκαιρία για περαιτέρω ενίσχυση αυτής της προσέγγισης, πρώτον, διευκολύνοντας την πρόσβαση στη χρηματοδότηση με βάση τον προγραμματικό διάλογο και δεύτερον, επεκτείνοντας αυτή την προσέγγιση στις τοπικές αρχές⁴. Η συνεργασία της ΕΚ με άλλες γεωγραφικές περιοχές όπως είναι η Ασία, η Λατινική Αμερική και οι γειτονικές της χώρες, χαρακτηρίζεται επίσης από μια γενική τάση για μεγαλύτερη συμμετοχή από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καθώς και για συμμετοχή αυτών στο διάλογο για τη χάραξη πολιτικής⁵. Συνεπώς, η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συνηθισμένου τρόπου εργασίας της ΕΚ.

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας στοχεύει στην οικοδόμηση μιας προνομιούχας εταιρικής σχέσης με τις γειτονικές χώρες, στην περαιτέρω προσέγγισή τους με την Ένωση και στη συμμετοχή τους στην εσωτερική αγορά της Κοινότητας και παράλληλα προσφέρει στήριξη σ'αυτές τις χώρες για την ενίσχυση του διαλόγου, των μεταρρυθμίσεων και της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Ενώ εστιάζει σαφώς στην ολοκλήρωση, συνήθως περιλαμβάνει σημαντικές αναπτυξιακές πτυχές. Οι στόχοι της μείωσης της φτώχειας και της κοινωνικής ανάπτυξης θα συμβάλουν στην οικοδόμηση κοινωνιών που θα ευημερούν, θα είναι πιο δίκαιες και κατά συνέπεια

³ «Η Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη» (Συμβούλιο της ΕΕ – 14820/05, 22.11.2005). «Η συμμετοχή των μη κρατικών φορέων στην αναπτυξιακή πολιτική της ΕΚ» - COM(2002) 598, της 7.11.2002· Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19^{ης} Μαΐου 2003, ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4^{ης} Σεπτεμβρίου 2003, γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 16^{ης} Ιουλίου 2003.

⁴ Αναθεωρημένη συμφωνία του Κοτονού, άρθρα 4, 6, 58 και Παράρτημα IV, άρθρα 4 και 15.

⁵ Βλ. ειδικότερα το άρθρο 43 των συμφωνιών πολιτικού διαλόγου και συνεργασίας με χώρες της Κεντρικής Αμερικής και της Κοινότητας των Άνδεων.

σταθερότερες κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τα μέσα που μπορούν να προσφέρουν τεχνική και οικονομική ενίσχυση για τη στήριξη αυτής της πολιτικής θα περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, βέλτιστες πρακτικές ανάπτυξης για την προώθηση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής. Οι συμμετοχικές προσεγγίσεις αποτελούν αναμφισβήτητα μέρος αυτών των «βέλτιστων πρακτικών ανάπτυξης».

2.3. Προηγούμενη εμπειρία/διδάγματα

Η συγχρηματοδότηση των ΜΚΟ από την ΕΕ και η εφαρμογή αποκεντρωμένων προγραμμάτων συνεργασίας είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή εδραίωση των μέσων αναπτυξιακής πολιτικής που υιοθετούν μια προσέγγιση με γνώμονα τους φορείς και στηρίζουν το δικαίωμα πρωτοβουλίας τους. Η προηγούμενη εμπειρία (βλ. παράρτημα) και οι αξιολογήσεις και συζητήσεις με τα διάφορα ενεχόμενα μέρη δείχνουν ότι το δυναμικό της στρατηγικής συνεργασίας μεταξύ της ΕΚ και των ενδιαφερόμενων μερών εκτός των κεντρικών κυβερνήσεων μάλλον δεν αξιοποιείται αρκετά. Αυτό δεν φαίνεται να συνδέεται με το πλαίσιο πολιτικής, αλλά οφείλεται μάλλον σε απαιτήσεις των δημοσιονομικών κανονισμών, σε συχνές αλλαγές των κανόνων και των προϋποθέσεων εφαρμογής. Ταυτόχρονα, ο αριθμός των προτάσεων που έχουν υποβληθεί για χρηματοδότηση έχει αυξηθεί σημαντικά χωρίς αντίστοιχα να έχει αυξηθεί το ανθρώπινο δυναμικό της Επιτροπής ώστε να είναι σε θέση να επιληφθεί των εν λόγω προτάσεων. Η Επιτροπή διερευνά σήμερα νέες προσεγγίσεις όσον αφορά τη διαδικασία επιλογής, με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου, την καλύτερη στοχοθέτηση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών ΜΚΟ στη χρηματοδότηση. Η υιοθέτηση μιας προσέγγισης κατάτμησης, με γνώμονα τους φορείς, θα συμβάλει σε μια καινοτόμο και απλούστερη προσέγγιση της συγχρηματοδότησής τους.

2.4. Σκεπτικό το οποίο υπαγόρευσε την παρούσα θεματική προσέγγιση

Εκτός από τη στήριξη στους μη κρατικούς φορείς μέσω όλου του φάσματος προγραμμάτων ανθρωπιστικής βοήθειας και αναπτυξιακής συνεργασίας (τόσο γεωγραφικά όσο και θεματικά), είναι απαραίτητη και η θέσπιση ενός θεματικού προγράμματος με γνώμονα τους φορείς με το κατάλληλο επίπεδο χρηματοοικονομικών πόρων:

- Όταν η συνεργασία μέσω γεωγραφικών προγραμμάτων είναι περιορισμένη, όπως για παράδειγμα σε περίπτωση δύσκολων εταιρικών σχέσεων⁶, το εν λόγω πρόγραμμα θα επιτρέπει στην ΕΚ να διατηρεί τις δεσμεύσεις της, να στηρίζει άμεσα τους πληθυσμούς, να διευκολύνει την εφαρμογή της βοήθειας και την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, να ενισχύει τις διαδικασίες εκδημοκρατισμού και να διευκολύνει τις ειρηνευτικές διαδικασίες σε παρόμοιες περιπτώσεις. Αυτό προβλέπεται να

---

⁶ Ως δύσκολες εταιρικές σχέσεις νοούνται εκείνες με τις οποίες, για έναν από τους ακόλουθους λόγους, τα συνήθη μέσα συνεργασίας δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν πλήρως για τη στήριξη πρωτοβουλιών που έχουν αναλάβει ενδιαφερόμενα μέρη εκτός των κεντρικών κυβερνήσεων: (1) χώρες με τις οποίες η συνεργασία έχει ανασταλεί, (2) χώρες όπου οι αρχές δεν έχουν αναλάβει δεσμεύσεις για στόχους μείωσης της φτώχειας και άλλων βασικών αρχών αναπτυξιακής πολιτικής, περιλαμβανομένης της χρηστής διακυβέρνησης και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και των αποκεντρωμένων αρχών, (3) χώρες όπου ο διάλογος σχετικά με τις συμμετοχικές προσεγγίσεις στην ανάπτυξη είναι πολύ περιορισμένος.

συμβάλει περαιτέρω στην πρόοδο που έχει ήδη σημειωθεί από τους δημόσιους θεσμούς στους εν λόγω τομείς.

- Στις περιπτώσεις εκείνες όπου υπάρχει επιτυχής συνεργασία και αποτελεσματική εταιρική σχέση, οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα θα συμπληρώνουν και θα βελτιώνουν τα προγράμματα συνεργασίας ανά χώρα ή περιοχή, στηρίζοντας τα ενδιαφερόμενα μέρη στην εισαγωγή νέων σχεδίων και προσεγγίσεων, στην καλύτερη ενσωμάτωση εγκάρσιων προτεραιοτήτων κατά τρόπο ολιστικό, στη διευκόλυνση της συμμετοχής της βάσης ή μιας συγκεκριμένης ομάδας, στην ενίσχυση της ισότητας των φύλων, στην οικοδόμηση των ικανοτήτων τους σε νέους τομείς όπως είναι το θεμιτό εμπόριο, η προστασία του περιβάλλοντος, κλπ.
- Το πρόγραμμα θα συμβάλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων, για παράδειγμα όσον αφορά τη συζήτηση για τη χάραξη πολιτικής, την παροχή βασικών υπηρεσιών, κλπ., με στόχο τη διευκόλυνση της σταδιακής τους ενσωμάτωσης σε γεωγραφικά προγράμματα όπου αυτό δεν ισχύει ακόμη.
- Το πρόγραμμα θα συμβάλει στην ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά αναπτυξιακά θέματα και θα προαγάγει την εκπαίδευση σε θέματα ανάπτυξης στην ΕΕ με στόχο να εδραιωθεί η αναπτυξιακή πολιτική στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, να επιτευχθεί μεγαλύτερη στήριξη του κοινού στην ΕΕ όσον αφορά την καταπολέμηση της φτώχειας και την ανάπτυξη πιο δίκαιων σχέσεων μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών καθώς και να μεταβληθούν οι νοοτροπίες στην ΕΕ σχετικά με θέματα και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες και οι λαοί τους και να προαχθεί η κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης.
- Το πρόγραμμα θα στηρίζει μέτρα για την ενίσχυση του συντονισμού και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, με στόχο τη διευκόλυνση της δημιουργίας δικτύων και της αλληλεπίδρασης.
- Το πρόγραμμα θα επιτρέψει τη στήριξη των πρωτοβουλιών των ενδιαφερόμενων μερών με στόχο την ενίσχυση της διαδικασίας αύξησης της ικανότητας στις εν λόγω χώρες για τη συμμετοχή τους σε συζητήσεις σχετικά με τη χάραξη πολιτικής και την παροχή βασικών υπηρεσιών (όπως είναι η υγεία, η εκπαίδευση, η εργασία και η ασφάλεια, στις οποίες συγκαταλέγονται και η πρόληψη των συγκρούσεων, η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών, κλπ.) σε τοπικό επίπεδο όταν τα γεωγραφικά προγράμματα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή όταν είναι απαραίτητες καινοτόμες προσεγγίσεις. Η προστιθέμενη αξία του προγράμματος συνίσταται εν μέρει και στην ικανότητα ενσωμάτωσης ευρέως φάσματος κρατικών και μη κρατικών φορέων τόσο από την ΕΕ όσο και από χώρες εταίρους.
- Το πρόγραμμα θα στηρίζει, γενικά, το δικαίωμα των ενδιαφερόμενων μερών να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, παράλληλα με τα γεωγραφικά προγράμματα, χρηματοδοτώντας τις «ίδιες πρωτοβουλίες» τους και όχι καθορίζοντας λεπτομερώς τις δραστηριότητες που πρέπει να λάβουν ενίσχυση ως δραστηριότητες «εταίρων υλοποίησης». Ωστόσο, είναι σημαντικό το ότι το πρόγραμμα συμβάλλει στη διατήρηση επαρκούς συνεκτικότητας με άλλες αναπτυξιακές δραστηριότητες που ενισχύει η ΕΚ και με αναπτυξιακές στρατηγικές χωρών εταίρων που στηρίζονται από τα γεωγραφικά προγράμματα. Πρέπει δε να μεγιστοποιηθεί η συμπληρωματικότητα

μεταξύ του παρόντος θεματικού προγράμματος και άλλων προγραμμάτων που χρηματοδοτεί η ΕΚ⁷.

3. ΤΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

3.1. Πεδίο

Η παρούσα ανακοίνωση περιλαμβάνει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς για το πρόγραμμα. Το πολυετές έγγραφο θεματικής στρατηγικής⁸ θα καθορίσει λεπτομερώς αυτούς του προσανατολισμούς και θα εντοπίσει τις προτεραιότητες σε διαφορετικά επίπεδα (χώρες, τύποι παρέμβασης και θέματα που συνδέονται με τους φορείς, όπως το επίπεδο της συγχρηματοδότησης και όροι για την δυνατότητα επιλογής κρατικών φορέων) ώστε να στοχοθετηθεί καλύτερα το πρόγραμμα.

Αυτό το πρόγραμμα θα επικεντρωθεί κατ'αρχήν σε παρεμβάσεις επί τόπου και θα εφαρμοστεί πρώτα στις αναπτυσσόμενες χώρες και περιοχές όπου τα γεωγραφικά προγράμματα δεν προβλέπουν καμία στήριξη ή χρηματοδοτική βοήθεια για τους μη κρατικούς φορείς και τις τοπικές αρχές λόγω χαλαρής πολιτικής δέσμευσης, ή σε υποπεριφέρειες στις οποίες δεν έχει πρόσβαση το εθνικό πρόγραμμα, ή σε καταστάσεις δύσκολων εταιρικών σχέσεων, σε ευαίσθητα κράτη, σε περιόδους μετά από σύγκρουση, πολιτικής αστάθειας, κλπ.

3.1.1. Επιλέξιμοι φορείς

Ένα ευρύ φάσμα μη κερδοσκοπικών φορέων από την ΕΕ και από τις χώρες εταίρους θα είναι επιλέξιμοι για τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος. Πρέπει να είναι σε θέση να ευαισθητοποιούν τους πολίτες στα θέματα της ανάπτυξης, να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του πληθυσμού, να ασκούν τις δραστηριότητές τους με διαφάνεια και υπευθυνότητα και να αποδεικνύουν τις συγκεκριμένες αρμοδιότητές τους.

Όλοι οι τύποι μη κρατικών φορέων, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι ΜΚΟ, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος, τα πανεπιστήμια και τα πολιτικά ιδρύματα, κλπ., μπορούν να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του προγράμματος. Επιπλέον, οι τοπικές αρχές μπορούν να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη για δραστηριότητες σε συγκεκριμένους τομείς στους οποίους αποδεικνύεται η προστιθέμενη αξία τους και οι οποίες δεν μπορούν να εφαρμοστούν στο πλαίσιο των γεωγραφικών προγραμμάτων.

Αυτή η ευρεία προσέγγιση με γνώμονα τους φορείς θα καθοριστεί λεπτομερέστερα στο πολυετές έγγραφο θεματικής στρατηγικής. Για να εφαρμοστούν οι προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον έγγραφο θεματικής στρατηγικής θα καθοριστούν πιο λεπτομερή κριτήρια επιλεξιμότητας για τους διάφορους φορείς ανάλογα με την αντίστοιχη προστιθέμενη αξία τους, τις ικανότητες και τις ειδικές ανάγκες και τους περιορισμούς

---

⁷ Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, η συνεκτικότητα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μια δραστηριότητα δεν μειώνει την αποτελεσματικότητα ή τον αντίκτυπο μιας άλλης (στον ίδιο ή σε άλλο τομέα)· η συμπληρωματικότητα αναφέρεται στο διαχωρισμό της εργασίας με βάση την προστιθέμενη αξία κάθε φορέα.

⁸ Αντίστοιχα άρθρα ΕΜΓΕΣ και ΜΣΑΟΣ.

(και σε χρηματοδοτικό επίπεδο). Σύμφωνα με τις προτεραιότητες παρέμβασης, είτε το έγγραφο θεματικής στρατηγικής ή τα έγγραφα εφαρμογής του μπορούν να προσδιορίζουν τις λεπτομέρειες πρόσβασης των διαφόρων φορέων στη χρηματοδότηση (ποσοστό συγχρηματοδότησης, τύποι δράσεων, κλπ.).

Λαμβάνεται υπόψη ότι οι φορείς μπορούν επίσης να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΚ.

3.1.2. *Επιλέξιμοι τύποι παρεμβάσεων*

Το θεματικό πρόγραμμα σέβεται το δικαίωμα πρωτοβουλίας των επιλέξιμων φορέων παρέχοντας σ'αυτούς χρηματοδοτική στήριξη για την εφαρμογή τριών τύπων παρεμβάσεων:

- το μεγαλύτερο τμήμα των χρηματοδοτικών κονδυλίων θα στηρίζει τις παρεμβάσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες και περιοχές οι οποίες 1) συμβάλλουν στη συμμετοχική ανάπτυξη, 2) ενισχύουν την διαδικασία ανάπτυξης των ικανοτήτων των εν λόγω φορέων σε επίπεδο χώρας ή περιφέρειας, 3) προωθούν την διαδικασία αμοιβαίας κατανόησης. Αυτός ο τύπος παρεμβάσεων θα συμπεριλαμβάνει, όπου κρίνεται σκόπιμο, τις δράσεις που αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία ανάπτυξης και στο να ενισχύουν τις ικανότητές τους ανάληψης δράσης·
- δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την ανάπτυξη στην ΕΕ και στα προσχωρούντα κράτη·
- το συντονισμό και την επικοινωνία μεταξύ των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, στο πλαίσιο των οργανώσεών τους και μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν ενεργά στην δημόσια συζήτηση για την ανάπτυξη σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το πολυετές έγγραφο θεματικής στρατηγικής θα καθορίσει λεπτομερέστερα τις προτεραιότητες δράσης στους διάφορους τομείς λαμβανομένων υπόψη των γεωγραφικών προγραμμάτων αλλά χωρίς να προβλέπεται ένα αυστηρό πλαίσιο, ώστε να υπάρχει ο σεβασμός του δικαιώματος ανάληψης πρωτοβουλίας των φορέων με την υποστήριξη των δικών τους πρωτοβουλιών.

Όλοι αυτοί οι τύποι δράσεων μπορούν να εφαρμοστούν σε μία ή σε περισσότερες χώρες, σε περιφερειακό επίπεδο ή σε πολλές περιφέρειες. Όλες οι δράσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν με τη στήριξη μεμονωμένων σχεδίων.

3.1.3. *Γεωγραφική κάλυψη*

Σύμφωνα με την «Ευρωπαϊκή Συναίνεση για την Ανάπτυξη», οι παρεμβάσεις σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως καθορίζεται στον κατάλογο δικαιούχων της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ), θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο

αυτού του θεματικού προγράμματος⁹. Αυτές οι χώρες καλύπτονται από το ΕΜΓΕΣ και το ΜΣΑΟΣ.

Τα γενικά κριτήρια για τη δυνατότητα επιλογής των χωρών θα καθοριστούν λεπτομερέστερα στο πολυετές έγγραφο θεματικής στρατηγικής. Αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν κριτήρια για τον προσδιορισμό χωρών και περιοχών με προτεραιότητα.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα προσχωρούντα κράτη θα συμπεριληφθούν μόνον στο γεωγραφικό πεδίο του θεματικού προγράμματος για παρεμβάσεις στους τομείς δράσεων ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την ανάπτυξη και για δραστηριότητες συντονισμού.

3.2. Αρχές προγραμματισμού

Η Επιτροπή θα αποφασίσει σύμφωνα με τις διαδικασίες της επιτροπολογίας τα έγγραφα θεματικής στρατηγικής (έγγραφα προγραμματισμού) για τέσσερα έτη (2007-2010) και, εν συνεχεία, για τρία έτη (2011-2013). Αυτά τα έγγραφα θα καθορίσουν με περισσότερες λεπτομέρειες τα κριτήρια επιλογής χωρών και περιοχών με προτεραιότητα μαζί με τις προτεραιότητες για την ανάληψη δράσης. Τα κυριότερα ενδιαφερόμενα μέρη θα συμμετέχουν, όταν κρίνεται εφικτό, στις διάφορες φάσεις του κύκλου προγραμματισμού.

Με βάση τον πολυετή προγραμματισμό, η Επιτροπή θα εκπονεί ετήσια προγράμματα που θα καθορίζουν τις δράσεις προτεραιότητας που πρέπει να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη, ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα καθώς και ενδεικτικά ποσά.

Σχετικά με την ενδιάμεση επανεξέταση, θα διενεργηθεί εξωτερική αξιολόγηση των δράσεων κατά την πρώτη τριετή περίοδο (2007-2009) ενόψει της προετοιμασίας του δεύτερου εγγράφου θεματικής στρατηγικής (2011-2013). Οι εκθέσεις θα διαβιβαστούν και θα συζητηθούν με τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της διαχείρισης της κοινοτικής ενίσχυσης 2000 η οποία προβλέπει, μεταξύ άλλων, την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης στις αντιπροσωπείες όταν αυτό είναι εφικτό. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τις ΜΚΟ, η Επιτροπή θα υιοθετήσει τον ορισμό των ΜΚΟ στο σύνολό της και θα δημιουργήσει μια βάση δεδομένων γνώσης που θα επιτρέψουν στις υπηρεσίες της Επιτροπής, στην έδρα και στις αντιπροσωπείες, να έχουν εύκολη πρόσβαση σε ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για κάθε ΜΚΟ εταίρο της Κοινότητας.

Για να εξασφαλιστεί η γεωγραφική συνάφεια μεταξύ των διαφόρων φάσεων του προγραμματισμού, το έγγραφο θεματικής στρατηγικής θα αναλύσει τη στήριξη που προβλέπεται για τις παρεμβάσεις οι οποίες έχουν το ίδιο πεδίο με τα γεωγραφικά και θεματικά προγράμματα, αλλά επίσης και στο πλαίσιο των άλλων σχετικών κονδυλίων του προϋπολογισμού που διαχειρίζεται η ΕΚ. Η ίδια ανάλυση πρέπει να διενεργηθεί, στο μέτρο του δυνατού, για τις παρεμβάσεις που στηρίζονται από τα κράτη μέλη και άλλους χορηγούς βοήθειας. Τα έγγραφα στρατηγικής ανά χώρα και τα έγγραφα περιφερειακής

---

⁹ Ο κατάλογος δικαιούχων της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ) θα αποφασιστεί από τον ΟΟΣΑ/ΕΑΒ τον Απρίλιο 2006. Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έγγραφο αριθ. 14820/05, 22 Νοεμβρίου 2005.

στρατηγικής που αφορούν χώρες και περιοχές πρέπει να το λαμβάνουν υπόψη και να παρέχουν μια σφαιρική εικόνα όλων των χρηματοδοτικών μέσων και προγραμμάτων.

3.3. Στόχοι

Το πρόγραμμα είναι κατ'αρχήν ένα μέσο αναπτυξιακής πολιτικής. Οι γενικοί στόχοι του καθώς και οι στόχοι κάθε επιλέξιμου τύπου δράσης είναι σύμφωνοι με τη νέα δήλωση για την αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ «Ευρωπαϊκή Συναίνεση για την Ανάπτυξη»¹⁰. Ο πρωταρχικός στόχος είναι η εξάλειψη της φτώχειας στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και η υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων της Χιλιετίας. Οι άλλοι βασικοί στόχοι (όπως ορίζονται στην Ευρωπαϊκή συναίνεση) περιλαμβάνουν τη χρηστή διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα που είναι διασταυρούμενα θέματα τα οποία πρέπει να ενταχθούν στις παρεμβάσεις στις χώρες εταίρους. Οι διάφοροι τύποι παρεμβάσεων πρέπει να συμβάλουν στην υλοποίηση αυτών των στόχων ως εξής:

- Οι παρεμβάσεις στις χώρες και περιοχές εταίρους θα προωθήσουν την οικοδόμηση μιας κοινωνίας που θα βασίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης και της αυτονομίας. Οι στόχοι θα είναι 1) να ευνοηθούν οι πληθυσμοί οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες και στους πόρους και οι οποίοι δεν συμμετέχουν στη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής, 2) να ενισχυθεί η ικανότητα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες εταίρους, με στόχο να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στον καθορισμό και στην εφαρμογή στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης, 3) να στηριχθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ κρατικών και μη κρατικών φορέων σε διάφορα πλαίσια. Θα δοθεί προσοχή στον εντοπισμό και στην στοχοθέτηση των φορέων από ιδιαίτερα περιθωριοποιημένες και ευάλωτες ομάδες. Οι παρεμβάσεις μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ενίσχυση των ικανοτήτων των πολιτών να αναλαμβάνουν δράση, να υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους και να συμμετέχουν στον πολιτικό διάλογο σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Οι δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για δραστηριότητες ανάπτυξης στην ΕΕ και στα προσχωρούντα κράτη αποσκοπούν στο να αυξήσουν την συνειδητοποίηση των πληθυσμών της Ευρώπης όσον αφορά τα θέματα ανάπτυξης. Κινητοποιούν την ενεργό δημόσια στήριξη στην Ευρώπη για τη μείωση της φτώχειας και τις στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης στις χώρες εταίρους, για πιο ισότιμες σχέσεις μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσομένων χωρών, και ενισχύουν το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών ως παράγοντα προόδου και αλλαγής.
- Οι δραστηριότητες συντονισμού μεταξύ των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών, στο πλαίσιο των οργανώσεών τους και με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, αποσκοπούν στο να επιτύχουν αποτελεσματικότερη συνεργασία, ευνοώντας τις συνέργιες και εξασφαλίζοντας έναν διαρθρωμένο διάλογο. Ο συντονισμός θα συμβάλει στην αύξηση της αξιοπιστίας, της προβολής και της επιρροής των ενδιαφερομένων μερών.

3.4. Προτεραιότητες

Μπορούν να προσδιοριστούν οι ακόλουθες γενικές προτεραιότητες ώστε το θεματικό πρόγραμμα να υλοποιήσει τους στόχους του:

---

¹⁰ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έγγραφο αριθ. 14820/05, 22 Νοεμβρίου 2005.

- Να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών σε δυσμενείς καταστάσεις όπως οι δύσκολες εταιρικές σχέσεις, οι ασταθείς καταστάσεις, οι συγκρούσεις, η έλλειψη αναγνωρισμένου καθεστώτος στους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, η μέτρια διακυβέρνησης, κλπ.
- Να ενισχυθούν οι διαδικασίες αναπτυξιακών ικανοτήτων και να ενθαρρυνθεί η πιο συμμετοχική ανάπτυξη στις χώρες και περιοχές εταίρους.
- Να προωθηθούν οι διασυνοριακές και περιφερειακές πρωτοβουλίες που θα συμπληρώνουν τα γεωγραφικά προγράμματα και θα ενισχύουν τους δεσμούς και τις συμμαχίες μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.
- Να αναπτυχθούν εταιρικές σχέσεις ποιότητας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών από την ΕΕ και τις χώρες εταίρους.
- Να στηριχθούν οι πρωτοβουλίες που ενισχύουν τη δημιουργία ικανοτήτων των ενώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, να προωθηθεί η καθιέρωση μηχανισμών και δομών κοινωνικού διαλόγου και να επιδιωχθεί μεγαλύτερη ελευθερία των κοινωνικών εταίρων σε καταστάσεις που δεν είναι ευνοϊκές.
- Να διευκολυνθεί η ενεργός συμμετοχή των πολιτών με δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την ανάπτυξη, δράσεις προώθησης και με εκστρατείες ενημέρωσης.
- Να επιδιωχθεί η συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης, και με την πρόσβαση των παιδιών και των νέων στην εκπαίδευση σε θέματα ανάπτυξης.
- Να ενισχυθούν οι δομές του διαλόγου και η διάδοση των πληροφοριών μεταξύ των οργανώσεων των ενδιαφερόμενων μερών, με την προώθηση των δικτύων και των ανταλλαγών βέλτιστων πρακτικών και με τις σχέσεις Βορρά-Νότου και Νότου-Νότου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ANNEX - SUMMARY OF PAST EXPERIENCE

Different types of stakeholders (non-state actors and local authorities) other than central governments both from the EU and partner countries are eligible for funding under thematic and geographic programmes. They are expected to be able to mobilize citizens for development, to address the needs of the population, to operate in a transparent and accountable manner and to prove their specific competencies. These actors implement their own initiatives, but also act as “implementing partners” for pre-defined thematic and geographic priorities. Eligibility in this context has been limited to non-profit making activities and this criterion should be upheld. Profit making activities should not be eligible for funding under the programme since other specific instruments are available for them.

Civil society organisations and networks from the EU, particularly development NGOs, have been involved for years in regular policy dialogue and consultation within the EU. Their initiatives and interventions, funded by the EC, have shown NGOs’ added value both in the EU and in partner countries, by contributing to development policy objectives and supporting capacity development processes. Supporting NGOs has brought innovative approaches and partnerships in civil society to the development process. Compared to public institutions, NGOs are in a better position to reach and give voice to the grassroots. Their capacity to work and effectively deliver even in the most difficult environments, as well as their ability to mobilise EU constituencies in support of development policy issues, are also part of their contribution to the development process. The European Parliament has underscored the specific and irreplaceable role and the utility and effectiveness of NGOs’ development activities, stressing their crucial work in favour of disadvantaged groups in the developing countries, the need to maintain their freedom of action, and the essential role they play in promoting human rights and grassroots democratisation¹¹.

More recently, economic and social partners and interest groups have emerged in the process, very actively and constructively supported by the European Economic and Social Committee and by local and regional authorities from the EU, with the progressive involvement of the Committee of the Regions, plus other actors, such as political foundations and universities, and their respective networks. Although their access to EC funding and involvement in programme implementation have been limited so far, they advocate specific and differentiated issues that are relevant to the development agenda and participate in development policy dialogues and consultations both in the EU and partner countries.

In addition to geographical programmes and humanitarian assistance, different actors have access to a number of thematic budget lines (EIDHR, food security, environment and tropical forests, anti-personnel mines, gender, and health) and to the Rapid Reaction Mechanism. Among these various instruments, the NGO co-financing budget line,

---

¹¹ Resolution of 14 May 1992 on the role of NGOs in development cooperation (OJ C 150, 15.6.1992).

created in 1976, best symbolises the partnership between the EU and NGOs on development cooperation. Its size has gradually increased, from EUR 2.5 million to EUR 200 million a year. Since 1979, 10% of the total allocation has supported awareness raising and development education interventions.

Since 1998, the legal basis for the NGO cofinancing budget line is Council Regulation (EC) 1658/98. It fosters quality partnerships for development objectives between NGOs from the EU and civil society organizations in developing countries, so that the budget line preserves the right of initiative in developing countries and allows active participation by European citizens in the development process. Under the Regulation, the budget line cofinances with European NGOs: (i) operations aimed at meeting the basic needs of the poorest sections of the population in developing countries, (ii) schemes to raise European public awareness of development issues in developing countries, in particular relations between developing and developed countries, (iii) measures to strengthen cooperation and coordination between NGOs in the Member States and between such NGOs and Community institutions. The Commission evaluated the instrument after three years, i.e., in mid-2001.¹²

Since the EU's enlargement to ten new member states on 1 May 2004, NGOs from new Member States have had access to funding under the budget line. In addition, awareness raising and development education interventions in and involving NGOs from the new Member States have become a strategic priority in this field. NGOs from new Member States have encountered certain difficulties in obtaining financial support for their initiatives, mainly for reasons linked to their sometimes limited management capacity and knowledge of procedures. With a view to strengthening cooperation and supporting information-sharing among EU NGOs, projects such as TRIALOG and DEEEP have been set up.

The Decentralised Cooperation budget line aims at similar objectives. Following the conclusions of 2003 external evaluation¹³, carried out before the relevant legal basis was extended¹⁴, it was decided that operations and initiatives supported under this heading would be targeted on situations of difficult partnerships and that Delegations would manage these activities, through calls for proposals adjusted to the situation of the country concerned. In order to ensure flexibility, priority was given to supporting decentralised cooperation actors' own initiatives. Compared to NGO cofinancing, the decentralised cooperation budget line involves much less financial resources (around EUR 6 million a year), is not limited to NGOs from the EU, but open to all types of civil society organisations and local authorities from both partner countries and the EU, and provides financial support to interventions in the field. Finally, its focus is on situations involving difficult partnership, when other instruments cannot be used, and the management is the responsibility of EC Delegations in selected countries.

---

¹² Report 12/2000 – ref. 951568.

¹³ Communication from the Commission to the Council and the European Parliament: Overall assessment of the operations financed by the Community under the Regulation on decentralized cooperation, COM (2003) 412 final, 11.07.2003.

¹⁴ Regulation (EC) No 1659/98 on decentralised cooperation, amended and extended by Regulations (EC) No 955/2002 and (EC) No 625/2004 of the European Parliament and of the Council.

In the light of past experience, the different evaluations and discussions with the different parties involved, the potential of the strategic partnership between the EC and stakeholders other than central governments appears to be under-utilised. In this context:

- Project cycle management is considered to be heavily dominated by the selection process (which has become increasingly complex, particularly with the introduction of calls for proposals) and has neglected project monitoring, which has been reduced to monitoring contract and budget issues.
- The selection process has been primarily conceived to rationalise the workload created by the huge amount of proposals received every year as well as to ensure equal treatment and transparency. Strategic policy considerations have not completely been integrated in this process. The process is mainly based on the analysis made of the proposals by independent experts, without giving enough importance to the overall policy priorities decided by the Commission.
- Timeframes in the decision-making process, from the call for proposals to the financial decision, are considered to be too long, which jeopardizes the relevance of the initiative and generates frustration amongst applicants. More generally, the timing, stability and predictability of the calls for proposals should be improved.
- The formal requirements currently applied in calls for proposals represent a substantial administrative burden for the applicants and for Commission staff.
- The different abilities, needs, constraints and sizes of various types of actor should ideally be reflected in the conception of strategies and the selection process (e.g. by using local languages for calls for proposals or for information, and putting in place different kinds and sizes of funding mechanisms according to the capacity and needs of each type of stakeholder).
- Evaluation reports presented by grant beneficiaries should not only describe the activities carried out but also show clearly what effects the intervention has had on targeted populations and beneficiaries.
- The role of the Delegations is considered to be too low-key. They should play the most important part in the selection process and be in charge not just of project monitoring but of raising the awareness of the local population and providing it with information.
- Some modifications of existing rules may be necessary to ensure better involvement of actors from new Member States. They may encounter certain difficulties in obtaining financial support for their initiatives, mainly for reasons linked to their sometimes limited management capacity and knowledge of procedures.

The Commission is currently engaged in exploring new approaches to selection procedures, with a view to both reducing the administrative burden and facilitating access to funding for small NGOs.